

IN HET ATELIER VAN...
ARJAN MENS

‘IK BEN GEEN KUNSTENAAR,
MAAR CREATIEF ONTWERPER’

D

De fotoprints op glas zijn niet direct te duiden. Zijn het inktvlekken of zwarte bloemen? Arjan Mens is altijd op zoek naar een combinatie van wetenschap en kunst. “Mijn werk is een samenspel tussen digitaal en traditioneel handwerk. Zo zijn deze glasprints florale vormen die zijn ontstaan uit algoritmes en ruimtefotografie...”

In een modern ingerichte bovenwoning woont Arjan midden in het centrum van Haarlem. Langs de keuken loopt een open trap naar zijn werkruimte. Op het bureau staat een grote computer en aan de wanden hangen zijn fotoprints. In 2002 ronde hij zijn studie af aan de Willem de Kooning Academie. Gemiddeld drie à vier dagen per week is hij bezig met kunst. Daarnaast werkt Arjan parttime als creatief directeur bij een reclame-, een design- en een productontwikkelingsbureau. “Meerdere dingen tegelijk doen, vind ik het leukst en dat houdt het werk spannend. Het is tevens mijn valkuil, ik krijg slaapttekort of mijn werk komt niet af. Ik besteed overal met plezier veel aandacht aan waardoor ik moeilijk kan stoppen. De afwisseling is prettig, bij autonome kunst werk je alleen, bij de verschillende bureaus werk ik samen met anderen.”

‘KUNST IS
AUTONOOM,
IK BEN VRIJ IN
WAT IK MAAK’

‘HET GAAT ME
PUUR OM DE VORM,
KLEUR IS NIET
BELANGRIJK’

**CREATIVITEIT IN TOTALE
VRIJHEID**

Arjan gaat voor naar de woonkamer en neemt plaats aan tafel. Hij noemt zichzelf geen kunstenaar, maar creatief ontwerper. “Kunstenaar klinkt zo groots. Het is voor mij ook niet belangrijk, ik denk niet in hokjes. De rode lijn in al mijn werk is creativiteit, als het kan in totale vrijheid gemaakt. Het liefst ben ik onafhankelijk en beslis zelf wanneer iets goed is, in plaats van dat een opdrachtgever dat bepaalt. Kunst is autonoom, ik ben vrij in wat ik maak.” De ontwerper is altijd op zoek naar een combinatie van wetenschap en kunst. In zijn werk als creatief directeur is hij conceptueel bezig, in zijn vrije werk laat hij zich leiden door zijn gevoel. “Zelfs dan heb ik de neiging alles overdacht te doen, daar wilde ik los van komen. Enige tijd geleden begon ik met inkt op papier, geïnspireerd op de persoonlijkheidstest met inktvlekken van psycholoog Rorschach. Met de inktvlekken werkte ik intuïtief mijn projecties uit, zonder na te denken. Heel leuk om te doen, maar

het werd erg klassiek allemaal. Ik wilde het in een modern jasje gieten en dook in de wereld van digitale algoritmes. Het zijn nu driedimensionale inktvlekken geworden. Van tevoren heb ik geen idee wat voor vorm er uit gaat komen. Een algoritme projecteer ik op de ‘inktvlek’, in een 3D-programma wordt dat naar een soort ruimtelijke entiteit omgezet. Vaak ben ik daarna met behulp van inkt of collagetechnieken echt nog maanden bezig om er de vorm die ik voor ogen heb in te creëren.”

BLOEDENDE BLOEMEN

In zijn werkruimte geeft Arjan een demonstratie. Na wat klikken met de muis verschijnt op het computerbeeldscherm een zwarte ‘inktvlek’. Om deze simpele elementaire vorm trekt hij een bestaande foto of beeld. In dit geval kiest hij voor ruimtefotografie. “Het algoritme kent vervolgens op basis van de tonen die op deze foto zitten een ruimtelijke verplaatsing toe. En dan gebeurt er iets, wat steeds weer een

verrassing is. Ik heb wel ontdekt dat bepaalde beelden ook bepaalde vormen opleveren, dat vind ik interessant. Zo ontdekte ik dat met ruimtefotografie florale vormen ontstaan. Mijn nieuwste serie heeft als titel *Flos Universi*, Latijn voor bloemen van het heelal.” Hij wijst naar zijn fotoprints aan de muur, zwarte bloemvormen die lijken te bloeden. De beelden komen niet letterlijk zo uit de computer. Arjan laat delen van prints weg of voegt ze juist samen, hij bewerkt ze met inkt of tekent er digitaal een laag overheen. Zo ontstaat langzaam het uiteindelijke beeld dat soms wel uit zeventig lagen bestaat. “Het is een heel proces. Gemiddeld ben ik wel een maand of twee met één werk bezig.”

DISCIPLINES VERVAGEN

Arjan haalt inspiratie uit de kunst- en designwereld, maar ook uit (inter)nationale reclames. Kunstenaar Michael Hansmeyer vindt hij onder anderen interessant. Hansmeyer gebruikt algoritmes om nieuwe architectonische vormen te ontdekken.

‘IK HEB GEEN
BEHOEFTE
MENSEN ERGENS
VAN TE
OVERTUIGEN’

Deze digitaal gegenereerde vormen print de Duitser op levensgroot formaat (3D) uit tot ruimtelijke decors. “Zijn werk illustreert goed wat ik bedoel met het snijvlak tussen nieuwe technologie en kunst, waarbij grenzen tussen disciplines vervagen. Je kunt het architectuur noemen, design of kunst, het maakt eigenlijk niet uit. Fantastisch werk.” De Haarlemse kunstenaar onderzoekt de relatie tussen digitale techniek en traditioneel vakmanschap om nieuwe vormen te ontdekken. Hij houdt van handwerk, maar moderne technologieën creëren nieuwe mogelijkheden. “Mensen denken dat als iets digitaal is gemaakt, er geen handwerk aan te pas is gekomen. Maar het is juist een fascinerende combinatie. Traditioneel vakmanschap vind ik te gek, maar digitale techniek is vanuit innovatief oogpunt interessant. Wat ik nu in mijn werk om laat zetten met algoritmes, zou anders niet mogelijk zijn of zou me jaren kosten om hetzelfde te bereiken.”

GEEN BOODSCHAP

Bij elk nieuw medium rijst de vraag of het wel kunst is of design. Nieuwe middelen moet je niet schuwen, meent Arjan. “Iedere techniek biedt andere kansen en daar moet de kunst- en designwereld steeds weer haar weg in vinden. Het zijn *tools* om iets te maken, maar het idee of gevoel komt bij mij vandaan. Ik was een bèta-student, maar ben toch de kunstacademie gaan doen. Dat was vreemd voor mijn omgeving. Als je techniek en kunst kunt samenbrengen, is dat juist zeer boeiend.” De bloemenserie *Flos Universi* is in zwart/wit-tinten. Kleur vindt Arjan niet belangrijk, het gaat hem puur om de intuïtieve interpretatie van de vorm. “Als ik kleur toevoeg, gaat het opeens om wat ik mooi vind. In essentie gaat het werk over wat er met de vorm gebeurt. Er zit geen boodschap achter mijn kunst, dat vind ik niet nodig. Er zijn al genoeg meningen. Ik heb ze wel, maar heb geen behoefte mensen ergens van te overtuigen.” ★